شنبه ۲۵ بهمن ماه ۱۴۰۴ شماره ۲۷۲۲
www.TOURISMpaper.com
تنها روزنامه مکتوب گردشگری جهان
توریسم
۲
ایران‌سرا

آماده‌سازی ۱۰۰۰ نوروزگاه برای مسافران سال نو

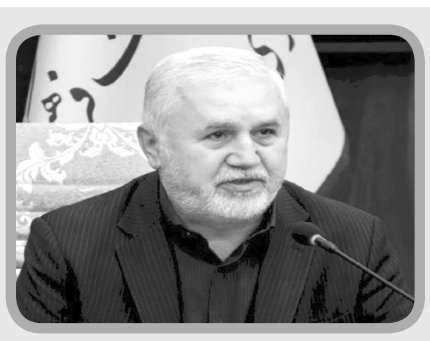

معاون وزیر میراث، از ارسال پرونده ثبت جهانی ماسوله در یونسکو خبر داد و گفت: ماسوله افتخار گیلان و ایران و متعلق به آحاد مردم جهان است. علی دارابی در مراسم رونمایی از پرونده ثبت جهانی ماسوله در یونسکو که در محل اداره‌کل میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی گیلان برگزار شد، با بیان اینکه ایران با ۲۹ اثر ثبت‌شده در فهرست جهانی یونسکو، جزو ۱۰ کشور نخست دنیا به لحاظ ثبت جهانی میراث ملموس و طبیعی است، اظهار کرد: ۵۴ کاروانسرا در ۲۴ استان داریم که یکی از آنها، تی‌تی کاروانسرا در سیاهکل است.

وی از ثبت جهانی ضیافت افطاری و سنت‌های وابسته به آن و نوروز خبر داد و تاکید کرد: ۱۰۰۰ نوروزگاه برای سال جدید برنامه‌ریزی و آماده شده است.

معاون وزیر میراث‌فرهنگی با اشاره به ظرفیت‌های بالای گیلان در بخش‌های میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی، بیان کرد: با کمک استاندار گیلان، برنامه‌ریزی برای رونق گردشگری در دستور کار است و باید زیرساخت‌های بزرگ گردشگری به ویژه هتل را فراهم کنیم.

استراتژی مدیران گردشگری کشور برای خروج از بحران کنونی

اولویت جدید همان نسخه قدیمی تمرکز بر کشورهای همسایه و گردشگری سلامت

معاون گردشگری از تغییر راهبرد این صنعت در شرایط پساجنگ خبر داد و اولویت جدید را تمرکز بر کشورهای همسایه و گردشگری سلامت اعلام کرد؛ گرچه جذب گردشگران کشورهای همسایه سال‌هاست نسخه رونق گردشگری عنوان می‌شود و مقوله تازه‌ای نیست.

به گزارش «توریسم» به نقل از سفرنویسان، معاون گردشگری کشور در جلسه اعضای انجمن آژانس‌های هواپیمایی و گردشگری ایران و جمعی از مدیران و فعالان این عرصه با وزیر میراث‌فرهنگی و گردشگری با توضیح شرایط کنونی این صنعت اعلام کرد: پیش از درگیری نظامی اخیر، شاخص‌های گردشگری ایران روندی صعودی داشت و نهادهای بین‌المللی نیز این رشد را تأیید می‌کردند. اما اکنون تحولات پیش‌آمده، لزوم بازبینی در برنامه‌ها و بازارهای موردنظر را به امری ضروری تبدیل کرده است.

او با تأکید بر ضرورت نگاهی عملی و مبتنی بر واقعیت‌ها افزود: در وضعیت تازه، نیازمند تغییر جهت و طراحی مسیری جدید برای این بخش هستیم. بر این مبنا، کارگروه ویژه مدیریت شرایط اضطراری در معاونت گردشگری ایجاد شده و گزینه‌های مختلفی برای خروج از وضعیت کنونی در دست بررسی است. این مقام مسئول، مشورت با فعالان خصوصی و استفاده از تجربه کشورهای دیگر را بخشی مهم از مدیریت این مرحله دانست و اولویت‌دادن به مقاصد کم‌خطر و کشورهای مجاور را یک راهبرد اساسی در زمان حاضر خواند. وی در این رابطه به تشکیل جلسات مشترک با استانداران دو استان آذربایجان برای رفع مشکلات سفرهای جاده‌ای به کشور ارمنستان اشاره نمود. معاون گردشگری همچنین با اشاره به پتانسیل روزافزون حوزه گردشگری درمانی، راه‌اندازی پلتفرم مخصوص این بخش را اقدامی کارآمد برای نظم‌بخشی به آن و مقابله با عملکرد مراکز غیرقانونی و بدون مجوز عنوان کرد. در بخش دیگری از این نشست، صاحبان و مدیران آژانس‌های مسافرتی، فهرستی از نگرانی‌ها، مشکلات و خواسته‌های صنفی خود را بیان کردند. مشکلات مالیاتی، دشواری‌های مربوط به ارز و افت شدید تقاضا، ازجمله موانعی بود که این گروه آن‌ها را خطری جدی برای تداوم فعالیت کسب‌وکارهای مرتبط با سفر می‌دانستند. در پایان، تقاضا برای اعطای وام‌های با سود کم، بازبینی در سیاست‌های ارزی، اختصاص ارز سفرتی و طراحی راه‌حل‌های جایگزین برای برگزاری برنامه‌های گردشگری در دوران دشوار مطرح گردید. حاضران همچنین بر ضرورت یادگیری از تجربه‌های موفق ملل همجوار، حتی در دوران تحریم و ناآرامی، پافشاری کردند. این خبر و تغییر جهت‌گیری اعلام‌شده، برای تمام فعالان و علاقه‌مندان صنعت گردشگری ایران حاوی پیام‌های مهمی است. اولا نشان می‌دهد که تصمیم‌گیران به‌جای انکار واقعیت‌های سخت، درحال پذیرش شرایط و یافتن راه‌حل‌های عملی برای بقا و تداوم فعالیت این صنعت حیاتی هستند. ثانیا، برای آژانس‌های مسافرتی، راهنمایان تور، هتلداران و همه کسانی‌که در این زنجیره ارزش فعالیت می‌کنند، نقشه راهی روشن‌تر ترسیم می‌کند. تمرکز بر بازارهای نزدیک و گردشگری سلامت به معنای نیاز به بازآموزی، بازاریابی هدفمند جدید و احتمالا طراحی بسته‌های خدماتی متفاوت است.

اختصاص تسهیلات صندوق توسعه ملی به پروژه‌های هتل‌سازی بالای ۵۰ درصد

گفتنی است معاون گردشگری کشور در مراسم تکریم و معارفه مدیرکل میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی هرمزگان نیز، «حکمرانی مشارکتی» با محوریت بخش خصوصی و «جامعه محلی» را دو رکن راهبرد توسعه گردشگری دانست و گفت: استانداران اختیارات گسترده‌ای برای صدور مجوز و ارائه بسته‌های سرمایه‌گذاری در حوزه گردشگری دریافت کرده‌اند.

محسنی بندپی در ادامه با اشاره به اقدامات حمایتی از بخش خصوصی، از اختصاص تسهیلات صندوق توسعه ملی به پروژه‌های هتل‌سازی بالای ۵۰ درصد پیشرفت و پشتیبانی از مشاغل خرد گردشگری خبر داد. او تصریح کرد: هم‌اکنون نزدیک به ۳هزار پروژه گردشگری با سرمایه‌گذاری بیش از یک‌هزار میلیارد تومان در کشور درحال اجراست.

معاون گردشگری وزارت میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی همچنین تأکید کرد: با توجه به مزیت‌های منحصربه‌فرد ایران در حوزه‌های سلامت، زیارت و طبیعت‌گردی، توسعه «گردشگری ترکیبی» به‌عنوان یک راهبرد کلیدی در دستور کار قرار گرفته است.

سرفصل

گردشگری روایتگر هویت فرهنگی جوامع

■ محمد شجاعی

گردشگری در جهان معاصر، صرفا یک فعالیت اقتصادی یا تفریحی تلقی نمی‌شود، بلکه به‌مثابه یک پدیده اجتماعی و فرهنگی نقشی تعیین‌کننده در شکل‌گیری، بازتعریف و تقویت هویت فرهنگی جمعی جوامع ایفا می‌کند. از منظر جامعه‌شناسانه، هویت فرهنگی محصول تعاملات اجتماعی، حافظه تاریخی و معانی مشترکی است که اعضای یک جامعه در طول زمان تولید و بازتولید می‌کنند و گردشگری می‌تواند به‌عنوان یک میدان کنش اجتماعی، این فرآیند را تشدید یا دگرگون سازد.

امیل دورکیم، هویت جمعی را برآمده از «وجدان جمعی» می‌داند؛ مجموعه‌ای از باورها، ارزش‌ها و نمادهای مشترک که انسجام اجتماعی را تضمین می‌کنند؛ گردشگری با برجسته‌سازی آیین‌ها، مناسک، معماری، غذا، پوشاک و روایت‌های تاریخی، این عناصر وجدان جمعی را از سطح زندگی روزمره به سطح آگاهی عمومی ارتقا می‌دهد. هنگامی که یک جامعه، عناصر فرهنگی خود را برای معرفی به گردشگران ساماندهی می‌کند، در واقع به بازشناسی خویشتن جمعی خود می‌پردازد و این فرآیند، آگاهی فرهنگی و حس تعلق را در میان اعضای جامعه تقویت می‌کند. از سوی دیگر، پیر بوردیو با مفهوم «سرمایه فرهنگی» نشان می‌دهد که فرهنگ می‌تواند به منبعی برای قدرت نمادین تبدیل شود؛ گردشگری فرهنگی زمانی که بر پایه اصالت و روایت بومی شکل پذیرد، سرمایه فرهنگی نهفته در سنت‌ها و میراث ناملموس را به رسمیت می‌شناسد و به آن ارزش اجتماعی و اقتصادی می‌بخشد، این امر موجب می‌شود گروه‌های محلی، به‌ویژه جوامع پیرامونی و کمتر دیده‌شده، نسبت به هویت فرهنگی خود احساس غرور و اعتمادبه‌نفس بیشتری پیدا کنند و از حاشیه‌نشینی نمادین فاصله بگیرند. آنتونی گیدنز در نظریه مدرنیته متأخر، هویت را امری سیال و بازاندیشانه می‌داند، در این چارچوب گردشگری به‌عنوان عرصه‌ای از مواجهه «خود» و «دیگری»، امکان بازاندیشی هویتی را فراهم می‌کند، حضور گردشگران نگاه بیرونی و پرسش‌گر آنان نسبت به فرهنگ محلی، جامعه میزبان را وادار می‌کند تا روایت‌های هویتی خود را بازتعریف کرده و آن‌ها را به زبانی قابل فهم برای دیگران تبدیل کند؛ این بازتعریف درصورتی‌که آگاهانه و مشارکتی باشد، می‌تواند به تقویت هویت فرهنگی جمعی منجر شود، هویتی که هم ریشه در سنت دارد و هم توان گفت‌وگو با جهان معاصر را داراست. با این‌حال، جامعه‌شناسانی چون دین مک‌کانل نسبت به خطر «کالایی‌شدن فرهنگ» هشدار می‌دهند، اگر گردشگری صرفا بر مبنای مصرف سطحی نمادهای فرهنگی و بدون مشارکت واقعی جامعه محلی توسعه یابد، هویت فرهنگی به نمایش‌هایی کلیشه‌ای و مصنوعی تقلیل می‌یابد و به‌جای تقویت هویت جمعی، به ازخودبیگانگی فرهنگی می‌انجامد، از این‌رو، نقش سیاست‌گذاری فرهنگی و مشارکت فعال جامعه محلی در هدایت گردشگری، نقشی اساسی در حفظ اصالت هویتی دارد. در نهایت، گردشگری زمانی می‌تواند به افزایش و تعمیق هویت فرهنگی جمعی منجر شود که به‌عنوان فرآیندی اجتماعی و فرهنگی و نه صرفا اقتصادی نگریسته شود؛ گردشگری مسئولانه و جامعه‌محور، با تکیه بر روایت‌های بومی، مشارکت اجتماعی و احترام به میراث‌فرهنگی، می‌تواند حافظه تاریخی را زنده نگه دارد، انسجام اجتماعی را تقویت کند و هویت فرهنگی را در برابر چالش‌های جهانی‌شدن بازتولید کند، در چنین شرایطی گردشگری نه تهدیدی برای هویت، بلکه فرصتی برای خودآگاهی جمعی و گفت‌وگوی فرهنگی خواهد بود.

«منیر خلقی» به‌عنوان رئیس ایکوم ایران انتخاب شد

درپی برگزاری انتخابات مجمع عمومی ایکوم ایران و تشکیل نخستین جلسه هیات اجرایی دوره جدید، منیر خلقی با رأی قاطع و به‌اتفاق آرا به‌عنوان رئیس ایکوم ایران برای یک دوره سه‌ساله انتخاب شد.

به گزارش «توریسم»، این انتخاب از چند جهت حائز اهمیت است، چرا که او نخستین زن در ایران به‌شمار می‌رود که مسئولیت ریاست ایکوم ایران را برعهده می‌گیرد. انتخاب منیر خلقی در نخستین جلسه هیات اجرایی پس از انتخابات مجمع عمومی انجام شد؛ جلسه‌ای که اعضا با اجماع کامل، سوابق علمی، حرفه‌ای و اجرایی او را شایسته این جایگاه دانستند.

خلقی دارای مدرک دکترای حقوق بین‌الملل است و از سال ۱۳۹۳ همکاری مستمر و مؤثری با ایکوم ایران داشته است. او در دوره‌های پیشین، مسئولیت کمیته حقوق بین‌الملل ایکوم ایران و همچنین سمت بازرس را برعهده داشته و نقش فعالی در تقویت رویکردهای حقوقی و بین‌المللی این نهاد ایفا کرده است.

رئیس جدید ایکوم ایران، مدیر امور بین‌الملل و حقوقی پژوهشگاه میراث‌فرهنگی و گردشگری است و همچنین به‌عنوان مشاور رئیس این پژوهشگاه در حوزه زنان و خانواده فعالیت می‌کند. ترکیب دانش حقوقی، تجربه مدیریتی و آشنایی عمیق با ساختارهای ملی و بین‌المللی حوزه میراث‌فرهنگی، از جمله ویژگی‌هایی است که انتخاب او را با استقبال فعالان این حوزه همراه کرده است.

در کارنامه حرفه‌ای وی، مسئولیت‌ها و سوابق متعددی به‌چشم می‌خورد؛ ازجمله می‌توان به مدیریت سابق فرهنگ در کمیسیون ملی یونسکو ایران در سال‌های ۱۴۰۳ تا ۱۴۰۴ اشاره کرد؛ جایگاهی که نقش مهمی در تعاملات فرهنگی و بین‌المللی کشور ایفا می‌کند.

او همچنین رئیس هیات‌مدیره مؤسسه بین‌المللی میراث صلح بوده و عضویت در هیات‌مدیره انجمن غیردولتی دوستداران قانونمدار میراث را نیز در سوابق خود دارد. انتخاب منیر خلقی به‌عنوان رئیس ایکوم ایران، علاوه بر اهمیت مدیریتی، از منظر اجتماعی و فرهنگی نیز قابل توجه است و می‌تواند نقطه عطفی در افزایش نقش و حضور زنان در مدیریت نهادهای تخصصی حوزه میراث‌فرهنگی کشور تلقی شود.

انتظار می‌رود در دوره جدید، با تکیه بر نگاه حقوقی، تعاملات بین‌المللی و تجربه اجرایی او، فعالیت‌های ایکوم ایران در سطح ملی و جهانی با انسجام و اثرگذاری بیشتری دنبال شود.

مسافرانی که نیامدند!

سفره خالی جزیره‌نشینان در طلایی‌ترین فصل گردشگری

زمستان در قشم، همیشه فصلی بود که جزیره زیر پای انبوه مسافران جان می‌گرفت و هیاهوی بازارهای درگهان تا اسکله لافت قطع نمی‌شد. اما امسال، قشم روی دیگری از خود را نشان داد؛ چهره‌ای خلوت، نگران و مستاصل. جزیره در میانه سه موج سهمگین گرفتار شده است؛ رد پای گل‌ولای سیل آذرماه هنوز در گوشه‌وکنار کوچه‌های منتهی به ساحل دیده می‌شود، غبار اعتراضات اخیر رمقی برای سفرکردن نگذاشته و حالا، سنگینی حضور ناوهای آمریکایی در پهنای خلیج‌فارس، لرزه بر تن نخل‌ها نشانده است. همین سه‌گانه کافی بود تا طلایی‌ترین فصل گردشگری قشم به یکی از سوت‌وکورترین دوران خود تبدیل شود و سبد معیشتی بومیانی که تمام امیدشان به مسافران زمستانی بود، خالی بماند.

یکی از اصلی‌ترین ضربه‌ها به پیکره اقتصاد بومی قشم، در بخش اقامتگاه‌ها فرود آمده است. حیاط یکی از اقامتگاه‌های بوم‌گردی که باید از صدای خنده و موسیقی محلی پر می‌بود در سکوتی مطلق فرو رفته بود. صاحب اقامتگاه به رویداد۲۴ می‌گوید: «این موقع سال اصلا اتاق خالی نداشتیم، اما از ابتدای بهمن فقط یک شب تمام اتاق‌هایمان پر بوده است.»

او درباره چرخه کار مشاغلی که از گردشگری قشم درآمد کسب می‌کنند، توضیح می‌دهد: «ما در واقع فقط ۴ ماه در سال فرصت واقعی برای کار داریم. دی و اسفند دوماهی است که می‌توانیم هزینه‌های جاری و بدهی‌های کل سال را تامین کنیم و بهمن و فروردین، پیک کار ماست که در آن سود می‌کنیم. اما امسال همه برنامه‌ها نابود شد.»

مردم از ترس ناوهای آمریکایی جنوب نمی‌روند

این صاحب اقامتگاه بوم‌گردی می‌گوید که سیل حوادث از آذرماه همه‌چیز را شست و برد: «ماجرا از سیل اواخر آذرماه شروع شد، بعد به اعتراضات دی‌ماه و در نهایت استقرار ناوهای آمریکا در خلیج فارس رسید و به همین منوال پشت سرهم مسافر کم شد. با هر خبر هم مسافران رزروهای خود را لغو کردند.» او ادامه داد: «بسیاری به‌دلیل نزدیک بودن ناوهای آمریکا به منطقه از احتمال وقوع جنگ ترسیدند درصورتی‌که از نظر قواعد بین‌الملل هیچ کشوری حق حمله به جزایر را ندارد چراکه ساکنین میان آب‌ها محصور هستند و راه فراری ندارند ولی به‌هرحال ترس، منطق نمی‌شناسد.» او درباره تداوم کسب‌وکار خود پیش‌بینی می‌کند: «ما این اقامتگاه را از سال ۱۴۰۱ افتتاح کردیم. درآمد بهمن را که از دست دادیم و تا فروردین هم امیدی به بهبود اوضاع سیاسی و اقتصادی و ورود گردشگر نداریم. با این شرایط بعید می‌دانم بتوانیم تا سال آینده اقامتگاه را حفظ کنیم.»

این صاحب اقامتگاه با اشاره به رقم بالای هزینه‌های جاری می‌گوید: «همین ماه ۳ونیم میلیون قبض برق آمده است. روزی یک‌میلیون هم باید برای غذای کارکنان اقامتگاه خرج کنم؛ حال من باید شبی چندمیلیون تومان برای اتاق‌هایم قیمت‌گذاری کنم تا دوام بیاورم؟»

او در پایان می‌گوید: «امیدوارم به هر طریقی که هست و هر اتفاقی که می‌افتد اوضاع اقتصادی خوب شود. وقتی مردم درآمد خوب داشته باشند سفر می‌کنند و ما هم می‌توانیم ادامه بدهیم.» درگهان، نبض تجاری قشم هم این روزها حال و روز خوشی ندارد. پای صحبت کاسبان که می‌نشینی از فصلی می‌گویند که قرار بود برایشان رونق داشته باشد، اما دومینوی حوادث اخیر، منجر به رکود کسب‌وکارشان شد. کمی آن‌سوتر در جزایر ناز، محسن که میوه‌های استوایی می‌فروشد، وضعیت ورود گردشگر را «افتضاح» توصیف می‌کند: «همه مردم به‌خاطر احتمال جنگ ترسیده‌اند. تازه به نسبت آخر هفته کمی شلوغ‌تر شد ولی من در این چندروز دقت کردم پلاک هیچ ماشینی از تهران نیست. بیشتر از شهرهای نزدیک مثل یزد، کرمان و شیراز آمده‌اند آن هم با ماشین.»

گزارش میدانی از قشم نشان می‌دهد که معیشت هزاران خانوار بومی، اکنون در گرو متغیرهای اقتصادی، سیاسی و نظامی درآمده است. این وضعیت را باید به گردشگری سراسر ایران تسری داد. حقیقت تلخ این است که اگر سایه سنگین ناوها از افق خلیج‌فارس پاک نشود و اگر فضای اقتصادی و اجتماعی تلطیف نشود، مشاغل مرتبط با گردشگری سال سختی را پیش‌رو خواهند داشت. قشم، امروز بیش از هر زمان دیگری به آرامش نیاز دارد تا دوباره بتواند هیاهوی مسافران را در ساحل سرخ هرمز بشنود.

قاشق چنگال ۴۰ دست؛ غذا هیچی!

حکایت کمبود ناوگان هوایی و تعداد محدود پرواز با وجود حدود ۲۷ شرکت هواپیمایی در کشور

تعداد ایرلاین‌ها در ایران بیشتر از چین است!

«توریسم آنلاین»/ بررسی‌ها نشان می‌دهد درحالی‌که ایران با کمبود ناوگان هوایی و تعداد محدود پرواز مواجه است، حدود ۲۷ شرکت هواپیمایی در کشور فعالیت می‌کنند؛ رقمی که چندین برابر کشورهای پیشرفته و منطقه است.

بررسی‌ها نشان می‌دهد که تا سال ۲۰۲۵ حدود ۲۷ شرکت هواپیمایی ایرانی فعالیت می‌کنند که مجموعا نزدیک به ۱۵۶ فروند هواپیما، اعم از متعلق به خود یا اجاره‌ای دارند؛ اگرچه باید تاکید کرد که بخش قابل‌توجهی از ناوگان به دلیل کمبود قطعات غیرفعال است.

این موضوع در حدی است که کشوری به وسعت آمریکا که به نوعی مهد صنعت هوایی است تنها حدود ۲۶ ایرلاین دراختیار دارد.

در کشورهایی مانند قطر، امارات و ترکیه با وجود حجم بالای پرواز، تنها ۴ تا ۵ ایرلاین فعال وجود دارد و در اغلب کشورهای بزرگ نیز میانگین ۸ تا ۱۰ ایرلاین فعالیت می‌کنند.

براساس آمار سال ۱۴۰۳، مجموع پروازهای داخلی ایرلاین‌های ایرانی حدود ۱۶۲ هزار پرواز بوده و برخی ایرلاین‌ها روزانه تنها ۴ پرواز انجام داده‌اند، درحالی‌که ایرلاین‌های بزرگ منطقه روزانه حدود ۲۰۰ پرواز دارند.

چندی قبل رضایی‌کوچی، رئیس کمیسیون عمران مجلس با اعلام اینکه در کشور شمار بالایی ایرلاین داریم و با ابراز تعجب بابت این تعداد شرکت هواپیمایی گفت: کشورهای بزرگ دنیا ۲ تا ۳ شرکت هواپیمایی دارند، اما در کشور هر کسی با هر شغلی می‌آید و مجوز تاسیس ایرلاین دریافت می‌کند.

تعدد ایرلاین‌های کوچک و با بهره‌وری پایین در ایران به این دلیل است که استانداردهای صدور مجوز در ایران نسبت به بسیاری از کشورها سهل‌گیرانه و پیش‌پاافتاده‌تر است؛ در برخی موارد متقاضی با تعداد کم هواپیما یا حتی هواپیماهای اجاره‌ای می‌توانند گواهی بهره‌بردار هواپیمایی (AOC) دریافت کند که باعث افزایش تعداد شرکت‌ها شده است.

گذشته از این نبود رقابت واقعی سبب شده است که ایرلاین‌ها به‌صورت قارچ‌گونه در ایران رشد کنند و برخلاف نظام‌های حرفه‌ای در بسیاری از کشورها، تعدد ایرلاین‌ها در ایران از استانداردهای جهانی فراتر رفته؛ به‌طوری‌که جمعیت ایران حدود یک‌پانزدهم چین است، اما تعداد ایرلاین‌های ایران بیشتر از چین است، درحالی‌که مقیاس بازار هوایی ایران به مراتب کمتر از بسیاری کشورهاست. همچنین نباید عامل فشار تحریم‌های بین‌المللی را در این وضعیت دست‌کم گرفت.

درآمد صنعت هوایی کشور در سال گذشته حدود یک میلیارد دلار برآورد شده است، اما ضعف خدمات و تاخیرهای مکرر همچنان از چالش‌های اصلی این صنعت به‌شمار می‌رود.

در ایرلاین‌های متعدد، رشد قابل‌توجه در جابه‌جایی مسافر و بهره‌وری دیده نمی‌شود. در مجموع کارشناسان معتقدند تحریم‌ها، محدودیت تامین هواپیما و جذابیت درآمدزایی باعث افزایش تقاضا برای تاسیس ایرلاین‌های کوچک شده است.

هشدار دولت به ایرلاین‌ها: هواپیما نیاورید، ادغام می‌شوید

در این میان سرپرست سازمان هواپیمایی کشوری گفت: آیین‌نامه و ضوابط مجوز تاسیس شرکت هواپیمایی تغییر کرده و حداقل ۵ فرود هواپیما از الزامات است و اگر ایرلاین‌های فعلی هم نتوانند تعداد هواپیماهای ناوگان را به ۵ فروند برسانند، ادغام می‌شوند.

ابوذر شیرودی، سرپرست سازمان هواپیمایی کشوری در گفت‌وگو با ایلنا درباره توقف صدور مجوز تاسیس شرکت هواپیمایی جدید به دلیل تغییر ضوابط و تعیین تکلیف ایرلاین‌هایی که درحال حاضر نسبت به تغییرات آیین‌نامه با کمبود هواپیما در ناوگان خود مواجه هستند، اظهار داشت: شرکت‌های هواپیمایی جدیدی که پیش از تغییرات ضوابط تاسیس شدند باید تا پایان برنامه هفتم خود را به الزامات آیین‌نامه جدید تاسیس شرکت هواپیمایی برسانند.

شیرودی درباره تعیین تکلیف ایرلاین‌های موجود که بعضا با یک یا دو فروند هواپیما فعال هستند مانند شرکت آسمان، اظهار داشت: شرکت هواپیمایی آسمان درحال افزایش تعداد هواپیماهای ناوگان خود است اما الزام ما این است که تا پایان برنامه هفتم تعداد ناوگان را به حداقل درنظر گرفته شده در آیین‌نامه برسانند.

تبلیغ در استانبول؛ رکود در تهران

حضور ایران در نمایشگاه‌های گردشگری بین‌المللی چقدر مؤثر است؟

دولت تمام هزینه‌های پاویون ایران در نمایشگاه گردشگری EMITT استانبول را پرداخت کرده تا ۱۰ شرکت خصوصی، ظرفیت‌های گردشگری ایران را معرفی کنند. اقدامی که به‌گفته مسئولان، «فرصتی طلایی برای رونق گردشگری» است، اما در شرایطی که گردشگری ایران زیر سایه سنگین جنگ و ناآرامی‌ها دچار رکودی جدی شده، این حضور خارجی بیش از آنکه سرمایه‌گذاری راهبردی باشد، شبیه نمایش پرهزینه‌ای است که احتمال بازدهی آن بسیار پایین- حتی نزدیک به صفر- است.

به گزارش پیام ما، سال ۹۸ بعد از ناآرامی‌های آبان و قطعی اینترنت، نمایشگاه ITB برلین برگزار شد. بسیاری از شرکت‌های گردشگری و توراپراتورها و فعالان این بخش که در آن مقطع هنوز با بحران کووید و بحران‌های بزرگتر از آن در ایران مواجه نشده بودند، در این نمایشگاه شرکت کردند. یکی از توراپراتورهای مطرح ایران، همزمان با برگزاری نمایشگاه در پستی که در شبکه‌های اجتماعی منتشر کرده بود، نوشت: «اروپایی‌ها از ما درباره قطعی اینترنت می‌پرسند، درباره امنیت ایران، درباره اخباری که شنیده‌اند و درباره هواپیمای اوکراینی.» شاید آن روزها بحران کشور به‌اندازه امروز عمیق و زخم گردشگری به‌اندازه امروز کاری و مهلک نشده بود که چنین بازخوردی برای شرکت‌های ایرانی وجود داشت.

حالا در شرایطی که سایه جنگ بر امنیت کشور افتاده و بسیاری از کشورها شهروندانشان را از سفر به ایران منع می‌کنند، کسی روایت نمی‌کند کشورهای شرکت‌کننده در نمایشگاه‌های بین‌المللی چه سؤالاتی از شرکت‌های ایرانی می‌پرسند. تنها یک روایت وجود دارد و آن روایت رسمی دولت است که از دستاوردهای حضور در این نمایشگاه‌ها می‌گوید. یکی از شرکت‌کنندگان در نمایشگاه بین‌المللی گردشگری EMITT که ۱۶ تا ۱۸ بهمن‌ماه در استانبول برگزار شد و اسپانسر آن کانون اتومبیلرانی بود، درباره تجربه حضورش گفته است: «در این دوره تلاش کردیم جاذبه‌های ایران را شفاف‌تر و جدی‌تر به مخاطبان ترکیه‌ای معرفی کنیم. علاقه‌مندی بازدیدکنندگان به فرهنگ، خوراک و مهمان‌نوازی ایرانی کاملا محسوس است و همین موضوع به جذب گروه‌های متنوع زیارتی، تاریخی و گردشگری کمک کرده است.» یکی دیگر از شرکت‌کنندگان گفته است: «مذاکرات امیدوارکننده‌ای با برخی شرکت‌ها انجام شد که پیش‌بینی می‌شود در آینده نزدیک نتایج عملی و سازنده‌ای به‌همراه داشته باشد.» خبرگزاری میراث آریا در گزارش خود در مورد این نمایشگاه نوشته است: «به‌اعتقاد فعالان حاضر، حضور منسجم ایران در EMITT ۲۰۲۶، گامی مؤثر در مسیر تقویت دیپلماسی گردشگری، متوازن‌سازی گردشگران ورودی و خروجی و تثبیت جایگاه ایران در بازارهای هدف منطقه‌ای و بین‌المللی به‌شمار می‌رود.»

اما وضعیت گردشگری معلول علت‌های متعددی است که مهم‌ترین آن امنیت مقصد است و در درجه بعد زیرساخت‌هایی مثل اینترنت، حمل‌ونقل، اقامت و... و در درجه بعد جاذبه‌های فرهنگی و تاریخی قرار می‌گیرند. گردشگری در خلأ فعالیت نمی‌کند و نمی‌تواند نسبت به وقایع بی‌تفاوت باشد؛ چراکه اتفاقات مختلف در حوزه اقتصاد، سیاست و فرهنگ بر انتخاب یک مقصد برای گردشگران بسیار اثرگذار است. هرچند برخی مدافعان حضور در این نمایشگاه‌ها معتقدند حضور و تبلیغات فرهنگی در این رویدادها می‌تواند به کاهش «ایران‌هراسی» کمک کند، اما مسئله ایران‌هراسی درحال حاضر ریشه‌های دیگری دارد که بهتر است وزارت گردشگری با نگاهی واقع‌بینانه به آنها توجه کند و سرمایه‌گذاری برای حضور در این نمایشگاه‌ها را که دستاوردی برای ایران- دست‌کم در شرایط فعلی- ندارند، به زمان بهتری موکول کند و به‌سراغ مسائل بنیادین که تأثیر مستقیم بر گردشگری دارند، برود.

حضور در نمایشگاه‌های بین‌المللی، بدون شک برای گردشگری هر کشوری مفید و مؤثر و لازم است، اما این حضور بدون توجه به زیرساخت‌ها و هماهنگی واقعی بین زنجیره ارزش گردشگری و مهم‌تر از تمام این‌ها، تحلیل شرایط موجود، نمی‌تواند نتایج ملموس و پایداری برای آن کشور داشته باشد. بدون توجه به این موارد حتی پررنگ‌ترین حضور و مشارکت در معتبرترین نمایشگاه‌ها هم ممکن است به یک عمل نمادین و نمایشی بدون دستاورد تبدیل شود.

ایستگاه‌خبر

اعتبار خرید ۵۰ میلیون تومانی برای گردشگران نوروزی و ارسوندان

رئیس هیات‌مدیره و مدیرعامل منطقه آزاد ارس گفت: براساس تفاهم‌نامه نهایی‌شده میان سازمان منطقه آزاد ارس و بانک دی، تمام مسافران و گردشگران نوروزی و همچنین ساکنان منطقه آزاد ارس می‌توانند با افتتاح حساب در بانک دی از مزایای «دیبا کارت ارس» بهره‌مند شوند. به گزارش برنا، هادی مقدم‌زاده گفت: در قالب این طرح، متقاضیان پس از انجام اعتبارسنجی شخصی، امکان دریافت اعتبار خرید ۵۰ میلیون تومانی را خواهند داشت. این اعتبار برای خرید اجناس مختلف و همچنین کالاهای اساسی و مصرفی از فروشگاه‌های داخل منطقه آزاد ارس قابل استفاده است. رئیس هیات‌مدیره و مدیرعامل منطقه آزاد ارس ادامه داد: این اقدام برای اولین‌بار در ارس انجام می‌شود و علاوه بر افزایش قدرت خرید گردشگران نوروزی، به‌طور مستقیم موجب رونق بازار، افزایش فروش واحدهای تجاری، گردش مالی و تقویت اقتصاد محلی در منطقه آزاد ارس خواهد شد.

نصف‌جهان گردی نیم بها شد!

طرح ملی گردشگری «نصف‌جهان با نصف‌بها» با هدف رونق‌بخشی به جریان سفر و تحریک تقاضای گردشگری داخلی در استان اصفهان، توسط اداره‌کل میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی استان و مشارکت دستگاه‌های اجرایی، مدیریت شهری و بخش‌خصوصی، اجرا شد. به گزارش «توریسم»، در راستای سیاست‌های کلان توسعه گردشگری و با رویکردی مسئله‌محور برای بازگرداندن پویایی به بازار سفر، طرح ملی «نصف‌جهان با نصف‌بها» به‌عنوان یکی از ابتکارات راهبردی حوزه گردشگری، توسط اداره‌کل میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی استان اصفهان عملیاتی شد؛ طرحی که هدف اصلی آن، کاهش هزینه‌های سفر، افزایش جذابیت مقصد و تقویت اقتصاد گردشگری در یکی از مهم‌ترین کانون‌های تمدنی و تاریخی کشور است. بر اساس این طرح، حدود هزار و ۲۰۰ واحد گردشگری در استان اصفهان، شامل مراکز اقامتی، هتل‌ها، رستوران‌ها و فروشگاه‌های صنایع‌دستی، با ارائه حداقل ۵۰درصد تخفیف در خدمات و محصولات خود مشارکت دارند. گردشگران می‌توانند جزئیات این تخفیف‌ها و فهرست مراکز مشمول طرح را از طریق سامانه «مسافریار» مشاهده کرده و از خدمات ارائه‌شده بهره‌مند شوند؛ به‌گونه‌ای که خدمات اقامتی با تخفیف ۵۰ درصدی، محصولات صنایع‌دستی با تخفیف ۲۵ تا ۳۰ درصدی و خدمات رستورانی با تخفیف ۱۵ درصدی به گردشگران عرضه می‌شود.

پیگیری راه‌اندازی «نوروز ایرلاین» با محوریت شیراز

معاون هماهنگی امور گردشگری و زیارت استانداری فارس با اشاره به آغاز برنامه‌ریزی رویدادهای حوزه نوروز از سال گذشته، از پیگیری راه‌اندازی «نوروز ایرلاین» با محوریت شیراز و احتمال برقراری پرواز مستقیم شیراز- دوشنبه در ایام نوروز خبر داد. مهدی پارسایی در گفت‌وگو با ایسنا، اظهار کرد: از ابتدای سال قبل شاهد سفر سفرای کشورهای حوزه نوروز به استان فارس بودیم و دبیرخانه اداره نوروز را در تخت‌جمشید افتتاح کردیم. وی ادامه داد: در ادامه، برنامه‌ریزی‌هایی برای برگزاری رویدادهای مشترک با محوریت فارس و شیراز و با مشارکت کشورهای حوزه نوروز انجام شد که برگزاری جشن ۱۰۰ سالگی ارکستر در تخت‌جمشید یکی از این برنامه‌ها بود. با این‌حال، به‌دلیل شرایط کشور و وضعیت جنگی، این رویدادها به نوعی متوقف شد.

پارسایی با اشاره به اقدامات انجام‌شده در حوزه حمل‌ونقل هوایی گفت: موضوع راه‌اندازی «نوروز ایرلاین» با محوریت شهر شیراز و با همکاری بخش خصوصی در دستور کار قرار گرفت. تلاش ما این است که نهایتا تا اردیبهشت‌ماه، پروازی با محوریت ایران و مرکزیت شیراز برقرار شود.

احتمال راه‌اندازی قطار تهران – آنکارا برای عید

مدیرعامل راه‌آهن از اتمام ریل‌گذاری چابهار- زاهدان تا پایان سال خبر داد و گفت: تلاش می‌کنیم قطار مسافری تهران- آنکارا را برای ایام عید نوروز راه‌اندازی کنیم. به‌گزارش ایسنا، جبارعلی ذاکری اظهار کرد: در کمیته حمل‌ونقل ایران و ترکیه حدود یک هفته پیش از طرف راه‌آهن ترکیه این موضوع مطرح شد. مشکلاتی که در کشور وجود داشت مانع از سفر آنها شده بود. سفر آنها به تعویق افتاد و با توجه به وضعیت فعلی پیشنهاد دادیم در هفته جاری این جلسه در آنکارا برگزار شود. مدیرعامل راه‌آهن تصریح کرد: مشکلات موجود برطرف شده است. بخشی از ترانزیت ایران به ترکیه که امسال حدود ۱۵ درصد نسبت به سال قبل کاهشی بود به علت خرابی فری‌بوت (کشتی حمل‌ونقل اتومبیل) بود که فری‌بوت تعمیر شده و پیش‌بینی می‌شود